

Sygn. akt V CSK 409/14

POSTANOWIENIE

Dnia 11 lutego 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wojciech Katner

w sprawie z wniosku A. W.

przy uczestnictwie T. S.A. w K.

o ustanowienie służebności przesyłu,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 11 lutego 2015 r.,

na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy

od postanowienia Sądu Okręgowego w J.

z dnia 13 marca 2014 r., sygn. akt II Ca [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 13 marca 2014 r. Sąd Okręgowy w J. oddalił apelację wnioskodawcy A. W. od postanowienia Sądu Rejonowego w J. z dnia 15 lipca 2013 r., którym oddalony został wniosek o ustanowienie służebności przesyłu.

Oddalając apelację Sąd drugiej instancji podzielił ustalenia faktyczne i ocenę prawną Sądu Rejonowego odnośnie do braku przesłanek ustanowienia służebności ze względu na skuteczny zarzut uczestnika postępowania T. S.A. w K. o zasiedzeniu przez uczestnika służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu posadowionej na nieruchomości wnioskodawcy od 1918 r. linii elektroenergetycznej niskiego napięcia z jednym słupem. Sąd pierwszej instancji uznał zasiedzenie uczestnika, uwzględniając jego poprzedników prawnych i zakładając złą wiarę posiadania służebności, najpóźniej na dzień 31 grudnia 1991 r. Sąd drugiej instancji uznał dobrą wiarę tego posiadania i przyjął zasiedzenie służebności na dzień 1 stycznia 1975 r.

W skardze kasacyjnej, sporządzonej przez profesjonalnego pełnomocnika w imieniu wnioskodawców (jest jeden wnioskodawca) zostało zarzucone zaskarżonemu postanowieniu naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 285 § 2 k.c. i art. 305¹ k.c. przez ich pominięcie, art. 176 k.c. przez doliczenie do okresu posiadania służebności okresu do dnia 1 lutego 1989 r., a także naruszenie przepisów postępowania, bez ich określenia, przez nierozpoznanie sprawy co do istoty. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna wnioskodawcy nie mogła zostać przyjęta do rozpoznania, gdyż nie spełnia przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Przepis ten stanowi, że Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, między innymi, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), także gdy istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2). We wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania pełnomocnik wnioskodawcy wskazał na sześć istotnych, jego zdaniem zagadnień prawnych budzących wątpliwości w orzecznictwie i wymagających wyjaśnienia. Chodzi w nich o dopuszczalność ustanowienia służebności gruntowej odpowiadającej służebności przesyłu bez określenia

nieruchomości władnącej, o rozpoznanie zarzutu zasiedzenia bez wskazania konkretnej treści zasiedzianej służebności, o ustalenie treści zasiedzianej służebności w okolicznościach podniesionych przez uczestnika, a także o to, czy służebność przesyłu jest szczególnym rodzajem służebności gruntowej, wreszcie – w razie negatywnej odpowiedzi na pierwsze zadane pytanie, czy można było przed uregulowaniem służebności przesyłu w kodeksie cywilnym nabyć przez zasiedzenie służebność o takiej treści, jak w niniejszej sprawie i czy okres posiadania służebności, o jakiej mowa można doliczyć do okresu posiadania niezbędnego do stwierdzenia zasiedzenia tej służebności.

Przystępując do rozważenia wymienionych kwestii, należy najpierw podnieść, że pełnomocnik wnioskodawcy bezzasadnie połączył w jedną dwie, wskazane na wstępie, odrębne przesłanki uzasadniające przyjęcie skargi do rozpoznania. Czym innym bowiem jest występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398¹ § 1 pkt 1 k.p.c.), a czym innym wątpliwości (które wymagają kwalifikowania ich jako poważne) w orzecznictwie związanych z wykładnią przepisów prawa (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.). Formułowane zagadnienia prawne nie mogą także stanowić sobą pytań odnoszących się wprost do rozstrzygnięcia sprawy, gdyż to należało do sądów w toku instancji, a Sąd pierwszej i drugiej instancji w tej sprawie odpowiedział uzasadniając oddalenie wniosku.

Zagadnienie prawne przedstawiane Sądowi Najwyższemu musi być nowe, dotąd nierozpatrywane, którego rozstrzygnięcie będzie mieć znaczenie dla rozwoju prawa, a jednocześnie ma prowadzić do rozpoznania konkretnej sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 3 marca 2010 r., II UK 363/09 oraz z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZP 179/08, nie publ.). W obszernym uzasadnieniu pełnomocnika wnioskodawcy mającym przekonać Sąd Najwyższy do wystąpienia podstawy przyjęcia skargi nie można było dopatrzyć się nowości stawianych zagadnień i pytań. Przez przytoczone w uzasadnieniu wniosku orzeczenia Sądu Najwyższego, dawniejsze i nowsze skarżący częściowo sam odpowiedział na stawiane pytania, w kierunku zgodnym z zaskarżonym postanowieniem. Częściowo pominięte zostały orzeczenia niewygodne dla stanowiska prezentowanego przez pełnomocnika, a w sumie odpowiadające na wszystkie pozostałe kwestie, podniesione w postawionych zagadnieniach (pytaniach). W zaskarżonym

postanowieniu, ze względu na treść apelacji przytoczone zostały orzeczenia Sądu Najwyższego, usuwające wątpliwości w zakresie wykładni stosowania prawa podniesione przez pełnomocnika wnioskodawcy również we wniosku skargi kasacyjnej. W tej sytuacji, zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego brak było przesłanek do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Ponadto należy zwrócić uwagę na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2014 r., V CSK 559/13, którym odmówione zostało przyjęcie skargi w tożsamych z obecnymi okolicznościami faktycznych i prawnych, z udziałem tego samego uczestnika postępowania. Na prawidłowość rozpoznania niniejszej sprawy nie wpływa uchybienie w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia, jako że przyjmując zasiedzenie służebności według art. 352 w związku z art. 172 k.c. na rok 1975 nie można go było przypisać uczestnikowi postępowania ani przedsiębiorcom będącym jego poprzednikami prawnymi, a tylko stwierdzić je - przed zmianami ustawodawczymi z 1989 r. i zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego - na rzecz Skarbu Państwa.

Mając to na uwadze należało na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzec jak w sentencji.